

NYTORPS GÄRDE

**Integrerad
Barnkonsekvensanalys**

Nytorps gärde

Delrapport 2
Konsekvensbeskrivning
Samrådshandling

Den integrerade barnkonsekvensanalysen för Nytorps gårde har tagits fram 2019/2021 av Landskapslaget AB på uppdrag av Stockholms stad.

Kontaktpersoner Stockholms stad:

Sandra Öhrström, stadsbyggnadskontoret
Ylva Kjellin, exploateringskontoret

Medverkande:

Landskapslaget AB:
Lise Hellström
Ida-Maria Classon Frangos
Lii Tiemda

Bilder:

Landskapslaget, om inget annat anges.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 . INTRODUKTION	4
BAKGRUND	5
PROCESS	6
2. PÅGÅENDE PLANERING	9
SAMRÅDSFÖRSLAG	10
3. KONSEKVENSBESKRIVNING	12
SAMMANVÄGD BEDÖMNING	13
REKOMMENDATIONER	16
4. MATRIS	17
BOENDE OCH VARDAGSLIV	18
TRYGGHET OCH TILLGÄNGLIGHET	21
MILJÖ OCH HÄLSA	23
BYGGSCHEDE OCH FORTSATT PROCESS	25
5. KÄLLOR	26
LITTERATURFÖRTECKNING	27

1. INTRODUKTION

INTRODUKTION BAKGRUND

Nytorps gärde, vy västerut.

Den här barnkonsekvensrapporten utreder positiva och negativa barnkonsekvenser av samrådsförslag till detaljplan för Nytorps gärde. Den integrerade barnkonsekvensanalysen för detaljplanen utgörs av fyra steg, varav denna delrapport redovisar steg 3. Delrapporten har tagits fram i samband med att samrådsförslaget färdigställts och bygger på *Delrapport 1 Kartläggning*, som motsvarar steg 1.

INTRODUKTION PROCESS

Integrerad barnkonsekvensanalys & planprocessen

1 Tidig dialog och inventering

Den tidiga dialogen med barn och unga är en väsentlig del av arbetet med att fånga upp barnets perspektiv. Dialogen ska ha en bred representation, vara tydlig med vilken typ av delaktighet projektet önskar och redovisa ramarna för påverkansmöjligheter. Även tidsaspekten behöver förklaras tydligt då flera av stadens byggnadsprojekt pågår i tiotals år och många av de barnen som var berörda från början kommer inte att se slutförandet under sin uppväxt.

Dialogen genomförs både med barn och unga (barnens perspektiv) samt med pedagoger, föräldrar, vårdnadshavare och andra vuxna som deltar i barnens utbildning, aktiviteter och fritid (barnperspektivet). Här är stadsdelsförvaltningarna en viktig kunskapskälla, de genomför ofta medborgardialoger och kan ha relevant information att arbeta in eller använda som utgångsläge.

Stadens arbete med områdesplanering möjliggör en geografisk helhetsbild där viktiga underlag och utredningar arbetas in i stadsplaneringen i tidiga skeden. Inventeringen bör därför ta avstamp i områdesplaneringen för att se vad inventeringen kan kompletteras med. Det är viktigt att inventeringsmaterialet sedan arbetas in i områdesplaneringen för att på så sätt skapa goda förutsättningar för framtida planering.

Delar av resultatet av den tidiga dialogen och inventeringen redovisas sedan som kartunderlag samt i löpande text. Materialet säkerställer ett tidigt underlag i framtagandet av förslaget och ska samlas in innan startmötet med arkitektkontoren.

☞ Samtalen kan genomföras på olika sätt, metoder beskrivs under kapitlet "Metod för dialog och samråd" och "Stadens goda exempel på dialog" på sida 26 och 35.

2 Framtagande av förslag

Den sammanställda dokumentationen från steg ett ligger som grund för framtagandet av förslaget för hur området ska växa fram, tillsammans med forskning gällande till exempel miljö och hälsoaspekter hos barn och unga. I detta skede arbetas stadens egna relevanta dokument in.

Framtagandet av förslag analyseras med utgång i:
Förslaget: Hur ser förslaget ut och hur påverkar det befintlig struktur? Vad tillkommer och vad tas bort?
Konsekvenserna av förslaget: Vilka positiva och negativa konsekvenser leder förslaget till för barnens miljö?
Åtgärder: Vilka åtgärder föreslås – kan de genomföras?

Reviderat förslag: Det nya förslaget presenteras och analyseras utifrån frågeställningarna ovan. Förslaget ska redovisa hur de valda frågorna från sida 20 har hanterats i förslaget.

I större projekt kan analysen komma att upprepas i samband med större omarbetningar av förslagen. Detta är något som fastställs individuellt i varje projekt.

☞ Se vidare "Frågor att belysa" på sida 20 samt "Dokument att beakta" på sida 56.

3 Konsekvensanalys av slutförslaget

I slutet av processen genomförs den slutgiltiga konsekvensanalysen där slutförslaget utreds ur ett barnrättsperspektiv. Vilka positiva och negativa konsekvenser blir det? Har de frågor och den input som lyfts i steg 1 och 2 beaktats? Hur blev slutresultatet utifrån detta?

Tre huvudgrupper av frågeställningar:

- Miljö & hälsa
- Boende & vardagsliv
- Trygghet & tillgänglighet

I det fall som staden har valt att gå vidare med delar som får märkbara konsekvenser för barn och unga ska förbättrande åtgärder redovisas.

☞ Läs om förbättrande åtgärder på sida 7.

☞ Exempel på frågor att ställa i varje huvudgrupp finns under "Frågor att belysa" på sida 20.

4 Återkoppling

Varje projekt ska ha en tydlig återkopplingsplan där återkopplingen efter steg 1 och 3 tydligt redovisas. En respons som berättar för de som deltog i dialogerna hur det faktiskt blev, vilka tankar som kunde tas vidare och vilka som inte fungerade – med en förklaring om varför och vad som händer nu.

Då staden har långa processer ska återkopplingen ske både då steg ett, dialog och inventering, är genomförd och sammanställd samt på steg tre, slutförslaget. Återkopplingen bör anpassas efter ålder och mognad och den ska vara ärlig och konkret.

Det ska även redogöras för vilka aktiviteter riktade mot barn och unga som har genomförts och vilken typ av delaktighet det har varit.

Återkoppling är viktigt steg för demokratiutvecklingen och synliggörandet av barnen i staden.

☞ Läs vidare om representation, delaktighet och inflytande på sida 28–30.

Slutdokumentet

1 2
3 4

Planprocessen

prövar om ett förslag till markanvändning är lämpligt. I processen ska allmänna och enskilda intressen vägas mot varandra.

Start-PM

I en startpromemoria föreslår stadsbyggnadskontoret att stadsbyggnadsnämnden beslutar att påbörja själva planprocessen. I promemorian beskrivs det aktuella projektet, vad planen i huvudsak kommer att behandla och till detta bifogas byggherrens första skisser.

Program/detaljplan

För att möjliggöra diskussion om detaljplanarbetets inriktning innan några avgörande bindningar uppkommit inleds arbetet ibland först med ett program som mer anger utgångspunkter och mål för arbetet än lösningar i detalj. Program kan även göras för större områden när det behövs för att sätta in detaljplaneringen i ett större sammanhang.

Ställningstagande i stadsbyggnadsnämnden

Planarbetet innebär avvägningar mellan olika intressen och ytterst görs denna avvägning av stadsbyggnadsnämnden. Inkomna synpunkter redovisas tillsammans med stadsbyggnadskontorets avvägningar i tjänsteutlåtanden till nämnden som beslutar om inriktningen för det fortsatta arbetet.

Stockholms stads modell för integrerad barnkonsekvensanalys (IBKA) framtagen år 2017.

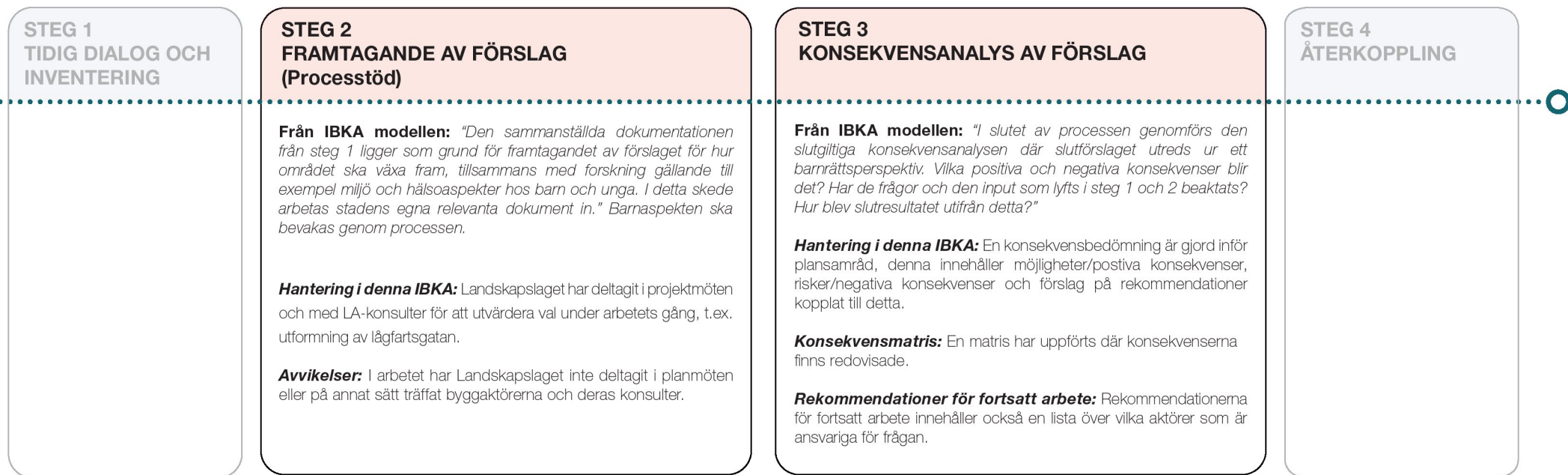
INTRODUKTION PROCESS

Stockholm stad antog 2017 modellen för integrerad barnkonsekvensanalys (IBKA), visad på föregående sida. Inledningsvis i metodbeskrivningen för IBKA står att denna metod ska anpassas för att passa in

i projektets aktuella skede och tidsram. En sådan anpassning har gjorts och diagrammet nedan beskriver modellen för IBKA samt vilka avsteg som har tagits. Steg 1 avslutas i och med rapporten "Steg

1 - Introduktion och kartläggning" (Landskapslaget 2019). Steg 2 innebär bevakning av barnperspektivet under framtagandet av planförslaget och pågår fram t.o.m. planens antagande. Steg 3 innebär en

konsekvensbeskrivning som genomförs på samråds- respektive granskningsförslaget. Steg 4 innebär återkoppling efter steg 1 och steg 3. Återkoppling av steg 3 sker av staden i kommande skeden.

HÄR BEFINNER VI OSS NU I PROCESSEN!

INTRODUKTION PROCESS

UTGÅNGSPUNKTER

Den här barnkonsekvensanalysen utgår från tre huvudgrupper av frågeställningar presenterade i Stockholms stads (2017) modell för integrerad barnkonsekvensanalys (IBKA). Huvudaspekter enligt Stockholms stads IBKA:

- Boende och vardagsliv
- Trygghet och tillgänglighet
- Miljö och hälsa

Landskapslaget bevakar också aspekten ”byggskede och framtida process” i konsekvensanalysen för att inkludera frågor rörande hur barnrättsfrågorna omhändertas även efter den formella planprocessen.

FOKUSASPEKTER

I arbetet med konsekvensbedömning har tre prioriterade områden valts ut, dessa ges särskild fokus i konsekvensbedömningen.

- Barns vardagsliv
- Flickors hälsa
- Involvering

Barns vardagsliv handlar om att det ska finnas mötesplatser som barnen kan besöka dagligen och de ska vara placerade i lättillgängliga lägen. Det kan till exempel vara ytor för bollsport, fritidsgård, skolgård som är öppen för allmänheten efter verksamhetens stängning och att det finns lokaler i bottenvåning som

möjliggör hobbyrum och samlingslokaler. I och med att Nytorps gärde programmeras med nya och fler målpunkter så kommer barn använda sig av platsen på nya sätt i sin vardag.

Aspekten **flickors hälsa** bevakar att området utvecklas med varierande aktiviteter och platsbildningar som tillmötesgår olika intressen och behov. Oftast är det tonårsflickor som upplever att det inte finns några platser för att de tillsammans med vänner ska kunna nyttja platser för spontanidrott eller för att hänga. I planprogrammet lyfts vikten att planera Nytorps gärde för jämställdhet, där flickor kan vara aktiva på sina egna villkor.

Involvering handlar om att låta barn delta i identitetsskapande av den nya stadsdelen för att därigenom stärka deras anknytning till gärdet. Deltagande i planprocessen och i genomförandet, men också vid underhåll samt skötseln av den färdigbyggda stadsdelsparken, kan främja upplevelsen av trygghet inom området. Involvering kan även vara ett sätt att arbeta med jämställdhet.

VAD HAR STADEN TIDIGARE SAGT?

Nedan punktats utgångspunkter och mål rörande barn utifrån Program Hammarbyhöjden Björkhagen (Stockholms stad 2017) Se i rapport Integrerad barnkonsekvensanalys Nytorps gärde. Steg 1 - Introduktion och kartläggning (Landskapslaget 2019) för en sammanfattning av programmet och stadens övriga styrdokument som särskilt berör barn och unga.

• Fler idrottsanläggningar, fritidsaktiviteter och lekplatser behövs med hänsyn till ökat antal barn. • Förskolegårdar ska vara öppna för allmänheten när skolor och förskolor är stängda. • Skapa förutsättningar för organiserade aktiviteter till exempel tävlingar, loppmarknader och konserter, även vintertid. • Lokaler för skolor och förskolor utformas	för att kunna samnyttjas med annan verksamhet kvällstid och helger för att nyttja ytorna effektivt och skapa trygga miljöer över hela dygnet. • Bevara öppna ytor, men göra de mer blomstrande. • En tydlig utformning av vad som är offentligt, halvprivat eller privat. • Skapa trygga stråk och tydliga platser, samt säkerställa en bottenvåningsstrategi som främjar ett	tryggt gaturum och förhindrar baksidor. • En välskött vegetation och god belysning som som inger trygga stråk. • Koppla samman skolan, fritidsverksamhet och naturpark med säkra vägar med bra belysning. • Viktigt att öka orienterbarheten med sammanhängande gång- och cykelvägar. • Tillgängliga och säkra cykelparkeringar ska finnas vid bostäder och viktiga målpunkter för att underlätta för	cykeltrafik. • Naturpark, service och idrott ska ha ett kollektivtrafikhärläge. • Förskolegård utformas med jämställd lek som utgångspunkt vad gäller platsens förutsättningar och storlek. • Gärdet utvecklas med aktiviteter som särskilt riktar sig till flickor i åldern 13-20 år för att öka jämställdheten.

2. PÅGÅENDE PLANERING

PÅGÅENDE PLANERING SAMRÅDSFÖRSLAG

Strukturplan för Nytorps gärde 2019-04-19

PÅGÅENDE PLANERING SAMRÅDSFÖRSLAG

Stockholms stad har tagit fram ett samrådsförslag för Nytorps gärde. Stockholms stad ser att i "ett växande Stockholm kommer gårdens funktion som stadsdelspark bli allt viktigare." I planförslaget föreslås stadsdelsparken Nytorps gärde utvecklas som mötesplats med fler aktiviteter och funktioner. Förslaget avser att tillföra cirka 650 bostäder, två förskolor, en idrottshall, lokaler för mindre verksamheter och en livsmedelsbutik till området.

Nytorps gärde ligger mellan Björkhagen, Hammarbyhöjden och Kärrtorp, i en dalgång som förbinder Enskede med Nackareservatet. Samrådsförslaget innebär att den nya bebyggelsen placeras i gårdens norra och västra del för att bevara de öppna ytor och långa siktlinjerna på gårdens södra sida. Genom att bebygga den västra delen av gårdet kan även parkrummet få en tystare och lugnare karaktär. Gårdens funktion som plats för rekreation och socialt liv förstärks genom tillförseln av nya stråk, platsbildningar, ytor för lek, rekreation

och idrott samt fria ytor för spontanaktiviteter. Avsikten är att utveckla stadsdelsparken så att fler aktiviteter inryms och utformas så att alla ska kunna ta del av gårdens utbud, oavsett ålder och kön. Målet är att skapa en trygg och levande stadsdelspark och stärka den sociala och ekologiska hållbarheten i området.

Planförslaget innehåller både bostads- och hyresrätter samt seniorbostäder. Ett gemensamt parkeringsgarage för området föreslås i gårdens västra hörn. Kommersiella

lokaler kommer framförallt finnas i Kv. D och F. Kvarter B innehåller idrottshall.

Två förskolor föreslås att byggas, varav ena inom eget kvarter (Kv. H) och den andra i bottenvåning av ett bostadskvarter (Kv. E). Kv. H planeras för 6 avdelningar och har en gård med cirka 40 kvm fritya per barn. Förskolan i Kv. E utförs med 6 avdelningar och har en gård med cirka 17 kvm fritya per barn.

3. KONSEKVENSBESKRIVNING

KONSEKVENSBESKRIVNING SAMMANVÄGD BEDÖMNING

I detta avsnitt följer en sammanfattning över de mest angelägna konsekvenserna för barn och unga utifrån planförslaget. I avsnitt "4. Matris" går det att läsa samtliga konsekvenser av förslaget.

Planförslaget bedöms främst ge positiva konsekvenser för barn och unga. Det planeras för varierade mötesplatser, ytor för spontanidrott och rörelse, ett serviceutbud, trygga gång- och cykelvägar och lokaler för butiker, föreningsliv och hobbyrum, vilket gynnar barns vardagsliv. Negativ inverkan beror främst på små bostadsgårdar, och förskolegårdar i det mindre slaget.

POSITIVA KONSEKVENSER

Trygghet är avgörande för om gårdet uppfattas som en tillgång eller en barriär. Planförslaget skapar stora möjligheter till att öka tryggheten på Nytorps gärde då fler kommer röra sig i området. Förskolegårdar, lekplatser och andra målpunkter är placerade så att barn och unga kan känna trygghet i vuxnas närvaro. Bostadsentréer är vända mot allmänna gator och aktiviteter har placerats i gårdets bryn, samt på strategiskt utvalda platser på gårdet - det möjliggör en naturlig uppsyn över friytan. Barn och ungas självständiga rörelse stöds av att de kan röra sig trafiksäkert över området till sina målpunkter. I området skapas flera nya gång- och cykelstråk som sammankopplas med befintliga stråk till omgivande bostadsområden och målpunkter. Befintliga gång- och cykeltunnlar bevaras för att underlätta barns självständiga rörelse till omgivande stadsdelar.

Torget har, med sitt centrala läge, potential att bli en mötesplats för barn. Trafiksituationen på torget kan med omsorgsfull gestaltning bli tydlig och trygg för barn att använda och

vistas kring. I dialoger har barn beskrivit att den fysiska kopplingen mellan gårdet och Dalen upplevs som en barriär. Sekvensen med torget, lokalgata 2 och gångtunneln vid Dalen-entrén är utformad så att denna barriär bedöms minska.

Den nya bebyggelsen är varsamt placerad i kanterna på gårdet för att skapa en naturlig översikt av parkrummet samtidigt som gårdets friyta bevaras sammanhängande till stor del. Det gör att det finns utrymme att skapa både intima platsbildningar för mindre sammankomster, större samlingspunkter för evenemang samt ytor för spontan och organiserad lagsport. Variationen är viktig för att gårdet ska kunna erbjuda både flickor och pojkar målpunkter och platser för aktivitet och vistelse.

Idrottshallen, aktivitetsplatsen samt den östra bollplanen är värdefulla inslag i stadsdelen och har ett stort värde för föreningslivet i området i stort. Stora delar av gårdets vidöppna ytor kommer fortsatt kunna användas för sammankomster, för skolidrott och föreningsliv. Aktivitetsplatsen vid idrottshallen kommer ha plats för spontanidrott. Denna yta har stor potential att locka såväl flickor som pojkar. Vid gårdesplatsen planeras för en scen, vilket brukar locka unga tjejer, med möjlighet för spontana dansaktiviteter om den förses med högtalarsystem och wi-fi.

I samtalen som Landskapslaget (2019) hade med förskolebarn, grundskoleelever och

KONSEKVENSBESKRIVNING SAMMANVÄGD BEDÖMNING

pedagoger i området framkom att även om gårdens öppna och bilfria ytor är uppskattade av dem, så brukar de inte vara på gården särskilt ofta. Detta har att göra med att det idag inte finns några tydliga platsbildningar på gården som lockar barnen dit. Planförslaget har tagit fasta på avsaknaden av fysiska samlingsplatser och tillför sådana på flera, och varierade, sätt.

NEGATIVA KONSEKVENSER

Bostadsgårdarna är relativt små, vilket drabbar de yngsta barnen främst då de är mest beroende av den bostadsnära leken. Äldre barn kan lättare röra sig ut i området och nyttja det offentliga rummet som parken, skogsdungar, torget och aktivitetsplatsen. Även förskolegårdarna är relativt små, särskilt den som planeras inom kvarter E. Det ställer högre krav på att gården kan användas av flera förskolegrupper samtidigt. En viktig aspekt för att det ska fungera är att det finns offentliga toaletter tillgängliga.

Med den tillkommande bebyggelsen, samt fler målpunkter på gården, kommer slitaget av de allmänna ytorna öka. För att låta gården vara en plats som upplevs som en trygg målpunkt måste detta tas höjd för.

Enligt planförslaget kommer trafiken inom området vara begränsad. Mellan kvarter F, G

och B riskerar trafiksituationen dock att bli svårsläslig för barn. Med tydliga markeringar i gatan, till exempel genom olika material (som räfflade plattor), färgmarkering eller en nivåskillnad kan detta avhjälpas.

Områdets friyta minskar i och med planförslaget, framförallt friyta av naturkaraktär. I och med en ökning av antal barn, måste andel friyta räcka till ännu fler barn och konkurrensen om friyta kommer öka.

Gårdets stora och bilfria öppna ytor är uppskattade av barn och unga.

KONSEKVENSBESKRIVNING REKOMMENDATIONER

För det fortsatta arbetet ger Landskapslaget staden rekommendationer att beakta i den fortsatta planprocessen, framtagande av systemhandling och genomförandet.

OFFENTLIGA RUM

För att allmän plats ska ha bästa förutsättningar att bli använt i enlighet med projektets mål finns några viktiga punkter att ha i åtanke i fortsatt arbete. Till exempel bör aktivitetsplatsen gestaltas utifrån se och synas-principen*, så att flickor och pojkar lättare kan vistas där på lika villkor.

Gärdet

För att förskolor ska kunna använda gärdet som en vardaglig målpunkt rekommenderas att det anläggs åtminstone en väderskyddad plats eller lekplats i parkrummet, så att gärdet kan användas såväl regniga dagar som dagar med stark sol. I dialog har det framkommit att allmänt tillgängliga toaletter är viktiga för att förskolor ska kunna nyttja offentliga platser. Det är även viktig ut ett jämställdhetsperspektiv.

Använd tåliga material i offentliga miljöer till exempel i gatubeläggning som klarar av skateboardåkning och liknande.

Gator och stråk

Där biltrafiken korsar torget måste det vara tydligt var bilar ska köra. Till exempel med tydlig fris, en liten nivåskillnad och avvikande markmaterial. En rekommendation är också att ett tydligt övergångsställe placeras mellan idrottshallen/aktivitetsplatsen och kvarter F. Vid denna

punkt kan körfältet avsmalnas för att markera situationen för bilister.

KVARTERSMARK

Bostadsgårdar

De yngsta barnen är mest beroende av bostadsgårdarna för lek och fysisk aktivitet. Prioritera därför småbarnslek på bostadsgårdarna.

Lokaler

Planera för att någon av lokalerna mot lågfartsgatan eller gärdet kan utvecklas till en mötesplats, helst en "gratis" mötesplats som kan bokas. Även om det sker först längre fram kan det tas höjd för redan i planskedet.

Förskolegårdar

Utforma gårdarnas entréer för att tydliggöra att den går att använda kvällstid och helger, till exempel med en välkomnande portik vid grind.

DELTAGANDEPROCESS

I genomförandefasen har det positiv inverkan om barn och unga kan involveras i utformningen av de allmänna platserna.

Beakta i planering av utbyggnadsetapper att aktivitetsplatsen eller parktorget anläggs tidigt. Det bidrar till att skapa identitet och gemenskap i det nya området.

* Platser som utformats så att vissa kan vara aktiva och i blickfånget, samtidigt som andra kan ta en observerande och lite mer undanskymd roll, tenderar kunna locka fler målgrupper och bidra till en jämställd användning av platsen. Principen kan exempelvis tillämpas vid utformning av scener, parktorg eller idrotts- och spontanaktivitetsytor.

4. MATRIS

MATRIS BOENDE OCH VARDAGSLIV

ASPEKT	MÖJLIGHETER/POSITIV INVERKAN	RISKER/NEGATIV INVERKAN	GÅR EJ ATT BEDÖMA
FÖRSKOLA Förskolor, läge och storlek på förskola och skola, ändamålsenliga lokaler och friytor	Två nya förskolor planeras i området, vilket ökar möjligheten att gå i förskola i ändamålsenliga lokaler. Tillgängliggör området för fler barn. På förskolegårdarna finns lekmöjligheter i sol och skugga. Gårdarna är utformade utifrån en zonindelning som möjliggör lek utifrån personlighet och sinnesstämning. Förskolorna är placerade så att barnen kan ta sig till angränsande naturområde utan att behöva korsa bilväg. Förskolegården inom Kv. H ger tillräcklig friyta per barn. Gården föreslås bli ungefär 4300 kvm, vilket innebär att föreslagen gård innehåller ca 40 kvm friyta per barn, baserat på 6 avdelningar och totalt 108 barn. Angöring för leveranser till förskolorna sker i gata utan vändrörelser.	Om förskolegårdarna blir små byggs det in en sårbarhet i verksamheten och andelen dagliga utevistelser till större friytor kan bli ett resultat av verksamhetens personalstyrka. Förskolegården inom Kv. E ger en liten andel friyta per barn. Gården föreslås bli ungefär 1800 kvm, vilket innebär att föreslagen gård innehåller ca 17 kvm friyta per barn, baserat på 6 avdelningar om 18 barn/avdelning. Inom Kv. E föreslås både förskola och bostäder, vilket kan skapa konflikt mellan boende och verksamheten om boende upplever verksamheten som högljudd.	
BOENDEMILJÖ Närlek, uppsikt (föräldrars), bostadsgårdar, lgh storlekar (möjliggöra bo kvar i området), upplåtelseformer, e-tal, blandade prisnivåer, flexibla bostäder (tvåa blir trea ibland)	Bostadsgårdarna är inte underbyggda, undantaget A och F. Det innebär att det finns stora möjligheter att spara befintlig natur och skapa lekvänliga och utmanande bostadsgårdar. Bostadsgård i Kv. D och E utformas med en mindre höjdskillnad mot allmän gata vilket skapar en tydlig gräns mellan privat bostadsgård och allmänt gaturum. Bostadsgårdarna i Kv. C har en öppen struktur som är tydligt avläsbar för barn och lätt att ha uppsikt över från bostäderna. Lätt att ha visuell kontakt med gårdet. Kv. F, G och I har prioriterat aktiviteter som är pedagogiska för små barn, så som odling och rabatter med pollinerande växter. Möjlighet att placera balkonger i samtliga kvarter så att de vetter mot bostadsgård, vilket möjliggör uppsikt och främjar därför självständig småbarnslek.	Vid små bostadsgårdar (1500 kvm eller mindre) finns en risk att den bostadsnära leken kan kompromissas bort till förmån för andra funktioner som sophantering, angöring och cykelparkering. Påverkar framförallt de minsta barnen.	

MATRIS BOENDE OCH VARDAGSLIV

ASPEKT	MÖJLIGHETER/POSITIV INVERKAN	RISKER/NEGATIV INVERKAN	GÅR EJ ATT BEDÖMA
VARDAGENS MÅLPUNKTER Spontana, enkla att nå, besöks ofta. Lek, bollytor, park, ungdomsgård, skolgårdar utanför verksamhetstid, lokaler/mötesplatser i bottenvåning, friytor. Flickors och pojkars lika villkor.	Målpunkter utanför planområdet nås relativt enkelt i det kollektivtrafknära läget. Gärdet utvecklas till en aktiv och myllrande målpunkt för en bred målgrupp. Det finns goda möjligheter till gratis aktiviteter utomhus. Gärdet planeras att innehålla målpunkter som ges en varierad utformning och olika grad av programmering för att erbjuda en mångfald av mötesplatser som bjuder in till både aktivitet, lugn och umgänge. Innehållet kan tillmötesgå en bred målgrupp med olika intressen, yngre som äldre barn, flickor som pojkar. Behovet av mötesplatser för ungdomar tillgodoses med parkorg, skateplats, utegym, volleyboll och promendslingor på gärdet. Skogsdungen är en värdefull naturmiljö som bibehålls relativt orörd. Skogen kompletteras med stigar och mindre samlingsplatser för bland annat förskolebarn, vilket gör den mer lättillgänglig. Förskolegården i Kv. H vänder sig visuellt mot närmiljön och skapar kontakt med angränsande allmänna ytor, vilket främjar möjligheten för barn att använda gården till lek även efter verksamhetstid. Även delar av förskolan kan utformas för att kunna nyttjas av andra verksamheter utanför skolans verksamhetstid. Flera bostadskvarter utformas med gemensamhetslokaler i bottenvåning och det skapar förutsättningar för hobbyrum och fler uthyrningsbara lokaler åt föreningsliv. Butikslokaler planeras i bottenvåning i några av de tillkommande kvarteren, det bidrar till ökad service i området. Butiker kommer finnas i närheten till gärdet vilket uppskattas av barn och unga som vill handla snacks, en viktig aspekt för hur de väljer vilka platser de vistas på.	Områdets friyta minskar i och med att delar av Nytorps gärde tas i anspråk. Upplevelsen av naturområdet kommer förändras då ytan minskas och tas i anspråk i samband med olika aktiviteter. Fler boende och nya förskolor leder till högre besöksstryck på Nytorps gärde och andra närliggande parker samt naturområden, vilket ökar slitaget och behovet av skötsel. Föreslagen utformning av idrottshallen innehåller inte publik verksamhet i bottenvåning.	

MATRIS BOENDE OCH VARDAGSLIV

ASPEKT	MÖJLIGHETER/POSITIV INVERKAN	RISKER/NEGATIV INVERKAN	GÅR EJ ATT BEDÖMA
SÄLLAN-MÅLPUNKTER Samhällsfunktioner och andra målpunkter som är viktiga och besöks sällan	Idrottshallen med intilliggande aktivitetsplats har möjlighet att bli välbesökta målpunkter för stadsdelen i stort. Nytorps gärde naturområde kan även i fortsättningen vara sällanmålpoint för skolor, förskolor och barnfamiljer. Gärdesplatsen med scen på gårdet möjliggör lokala stadsdelsevenemang och sammankomster. Badet är en befintlig målpunkt under sommarhalvåret och har potential att bli en ännu större målpunkt beroende på hur den integreras i övriga gårdet.	Badet har en entré som är svårorienterad idag.	

MATRIS TRYGGHET OCH TILLGÄNGLIGHET

ASPEKT	MÖJLIGHETER/POSITIV INVERKAN	RISKER/NEGATIV INVERKAN	GÅR EJ ATT BEDÖMA
TRAFIKSÄKERHET Korsningar, trafiksituation avläsbart av bilister och barn/ unga, angöringar	Befintliga gång- och cykeltunnlar bevaras, ger en trafiksäker koppling från väster och norr över bilvägar till Nytorps gärde. De planskilda korsningarna möjliggör för gående- och cyklister att korsa bilvägar på ett säkert sätt. Bättre standard planeras på befintliga gång- och cykelbanor och gärdet förses med nya och bredare gång- och cykelstråk. Dubbelriktad gång- och cykelväg planeras utmed Åstorpsringen. I sydvästra delen av planområdet har kvarters- och gatustrukturen anpassats för att skapa en tydlig siktlinje mellan gärdet och gång- och cykeltunneln under Åstorpsringen. Det gör det enklare för barn som rör sig från Dalen att förstå att det går att röra sig under Åstorpsringen och vidare ut på gärdet. Den nya lågfartsgatan i norra delen av planområdet har potential att bli en relativt god trafikmiljö ur ett barnperspektiv. Lågfartsgatan bedöms inte riskera bli en genomfartsgata.	Den öst/västliga gatan (lågfartsgatan) innebär att biltrafik tillförs ett tidigare bilfritt grönområde. Det finns risk att detta medför en viss barriäreffekt mellan gärdet och de som är boende i det befintliga bostadsområdet norr om planområdet. Där biltrafiken korsar torget måste det vara tydligt var bilar ska köra för att inte ge upphov till en svårläst trafiksituation för barn. Cykling föreslås ske i blandtrafik på lågfartsgatan. Utformningen ska säkerställa låg hastighet hos fordonstrafiken.	

MATRIS TRYGGHET OCH TILLGÄNGLIGHET

ASPEKT	MÖJLIGHETER/POSITIV INVERKAN	RISKER/NEGATIV INVERKAN	GÅR EJ ATT BEDÖMA
TRYGGHET Befolkat, välskött, identitet, känsla av gemenskap, belysning	Genom att belysta platser och stråk tillförs, tillgängliggörs gärdet för fler. Fler boende och besökare kommer befolka området och gör att det upplevs som tryggt. Huvudentréer till bostadshusen och förskolorna är placerade mot gatan vilket främjar aktiveringen av gaturum och bidrar till att gatan upplevs som tryggt. Förskolegårdar och lekplatser är placerade så att barn och unga kan känna trygghet i vuxnas närvaro. Flera av bostadshusen planeras ha gemensamhetslokaler i bottenvåning. Om dessa har entré eller fönster mot allmän plats och gata kan de bidra till att indirekt befolka gaturummet.	Slitaget av gärdet förväntas öka i och med fler boende och att planerad förskoleverksamhet och befintlig skolverksamhet kommer använda området för lek och rekreation. Det kommer innebära ökade kostnader att hålla gärdet välskött så att det inte riskerar upplevas eftersatt och otryggt.	
TILLGÄNGLIGHET Fysiskt tillgängligt, lätt att orientera	Nya stigar i skogsdungen och promenadstråk på gärdet underlättar rörelsen på dessa platser. Genom att leda rörelser längs stigar skyddas också naturmarken från slitage. Stigar och utsiktsplatser planeras i skogsdungen, vilket tillgängliggör skogen för fler barn. Nya gång- och cykelkopplingar sammankopplas med befintliga stråk. Underlättar tillgängligheten till och från gärdet samt till omgivande områden. Gångbanor utmed områdets nya gator ges generellt en bredd om tre meter. Fler och tydligare entrépunkter till gärdet skapar bättre orienterbarhet och tillgänglighet till gärdet och vidare till Nackareservatet för boende i Björkhagen, Hammarbyhöjden, Kärrtorp och Dalen. Planen möjliggör för barn och unga att bo samt gå i skolan i ett kollektivtrafknära läge. Idrottshallen kan med omsorgsfull utformning ha potential att bli en attraktion i området som också är en orienteringspunkt och en identitetsmarkör i området. Gångstråk skapas mellan de nya kvarteren till förmån för barn boende i befintliga bostadshus norr om planområdet. Nya samlingspunkter vid gärdets entréer gör gärdet lättare att uppfatta från omkringliggande bostadsområden.	Tillgängligheten till gärdet minskar något för de barn som bor norr om planområdet.	

MATRIS TRYGGHET OCH TILLGÄNGLIGHET

ASPEKT	MÖJLIGHETER/POSITIV INVERKAN	RISKER/NEGATIV INVERKAN	GÅR EJ ATT BEDÖMA
SJÄLVSTÄNDIG RÖRELSE Cykelparkering i bottenvåning, kollektivtrafik, cykelvägar	Det kollektivtrafikhäna läget ger barn och ungdomar möjlighet till självständig rörelse i staden. Kopplingen mellan Dalen och Nytorps gärde har till viss del upplevts som en barriär, i förslaget har den överbryggs genom att vägen leder direkt upp till området centrala torg. Möjlighet att skapa lättillgängliga cykelparkeringar på bostadsgårdar och tillgodose att de blir tillräckligt många, för att främja rörelsefrihet hos barn och uppmuntra till fysisk aktivitet. Fler och nya gång- och cykelstråk föreslås vilket gör att barn kan uppleva gärdet på egen hand i större utsträckning.	På de lokala gatorna föreslås att cykling sker i blandtrafik. Detta kan hämma de yngsta barnens självständiga rörelse, även om de kan cykla i gångbanan.	Placering av cykelparkering och tillgång till cykelpump på gärdet.

MATRIS MILJÖ OCH HÄLSA

ASPEKT	MÖJLIGHETER/POSITIV INVERKAN	RISKER/NEGATIV INVERKAN	GÅR EJ ATT BEDÖMA
VARDAGSRÖRELSE Vardagsmotion, spontan rörelse, friytors disposition och programmering	Ökad variation av programmerade ytor för aktiviteter främjar vardagsmotion hos barn i olika åldersgrupper. Det finns god tillgång till allmänna friytor och närnatur som delvis kompenserar att förskolan i Kv. E har liten andel fritya per barn. Bostadshusen ligger i direkt anslutning till natur vilket kan uppmuntra barn till fysiskt utmanande lek. Slingor i skogsdungen och på gårdet uppmuntrar till promenader.	Områdets friyta minskar efter exploatering, framförallt friyta av naturkaraktär. I och med en ökning av antal barn, måste andel friyta räcka till ännu fler barn och konkurrensen om friyta kommer öka.	
UTÖVA IDROTT OCH KULTUR Vara aktiv	Gärdet är kompletterad med ytor för spontanidrott. Aktivitetsplatsen med spontanidrott anpassas till en bred målgrupp och bidrar till att fler kan utöva sport och idrott. Idrottshall kan nyttjas av skolor under dagtid och av föreningar på kvällar, helger och lov. Idrottshallen möjliggör för lokala idrottsturneringar. Kolonilotter erbjuder tillfälle för barn att lära sig mer om odling.		
HÄLSOSAMMA MILJÖER Solförhållanden, bullernivåer, vind och luftkvalitetsförhållande (partiklar)	Bostadsgårdarna erbjuder en miljö där lek och vistelse förhåller sig väl till sol och skugga. Möjlighet att skapa väderskyddade sittplatser och mötesplatser i lä på gårdet, vilket underlättar för bland annat förskolor att nyttja målpunkterna på gårdet.	Ökat trafikbuller för boende norr om den nya gatan. Delvis förändrade solförhållanden för befintliga bostäder och bostadsgårdar.	

MATRIS BYGGGSKEDE OCH FRAMTIDA PROCESS

ASPEKT	MÖJLIGHETER/POSITIV INVERKAN	RISKER/NEGATIV INVERKAN	GÅR EJ ATT BEDÖMA
BYGGSKEDEN Byggnation av detaljplan och etapper	Möjlighet att involverade förvaltningar på Stockholms stad och byggaktörer besöker befintliga förskolor och skolor och berättar om sitt yrke. Aktivitetsplatsen och parktorget vid utomhusbadet har utifrån sina lägen möjlighet att kunna anläggas tidigt i genomförandet så att de kan användas för att skapa förankring till området.	Skolor som använder gårdet för utegympa riskerar att inte kunna nyttja platsen under byggtiden.	
DELAKTIGHET Påverka innehåll/aktivering, utformning av platser och lokaler (tillfälliga och permanenta), barnens berättelser	Gärdet har utformats utifrån befintliga behov som framkommit ur dialoger. Det ökar potentialen att gårdet blir en välbesökt och uppskattad målpunkt. Möjlighet att fortsätta samarbeta och involvera förskolor och Hammarbyskolan Södra under utvecklingen av Nytorps gärde.	Att barnen inte delaktiggörs i det fortsatta arbetet och i utformningen/programmeringen av olika aktivitetsytor. Delaktighet i utformningen främjar känsla av samhörighet till varandra och till platsen samt fungerar identitetsskapande.	
HUR FORTSÄTTER PROCESSEN ATT LEVA? Barnperspektiv, barnens perspektiv, barnrättsperspektiv		Att barnperspektivet och barnens perspektiv inte prioriteras i kommande skeden och under byggtiden.	

5. KÄLLOR

KÄLLOR

Landskapslaget (2019) Delrapport 1 Kartläggning. Integrerad barnkonsekvensanalys för Detaljplan för Nytorps gärde. Stockholms stad.
Stockholms stad (2018) Startpromemoria för planläggning av Hammarbyhöjden 1:1, vid Nytorps gärde i stadsdelen Kärrtorp (700 bostäder, 3 förskolor, 1 idrottshall) Dnr 2016-20960
Stockholm stad (2018) Översiktsplan Stockholms stad.
Stockholms stad (2017) Integrerad barnkonsekvensanalys och dialog.
Stockholms stad (2017) Program Hammarbyhöjden och Björkhagen. Dnr 2012-10147.

Stockholms
stad